

CSFB1/24: Biochemická analýza likvoru

Tento cyklus akreditovaného programu byl realizován v souladu s dokumentem *Plán EHK 2024*.

Vzorky

Byly použity komerční vzorky.

Komentář supervizora

Výsledky nám zaslalo 100 pracovišť, z toho 16 ze Slovenska.
Vztažné hodnoty byly určeny jako robustní průměry výsledků účastníků.

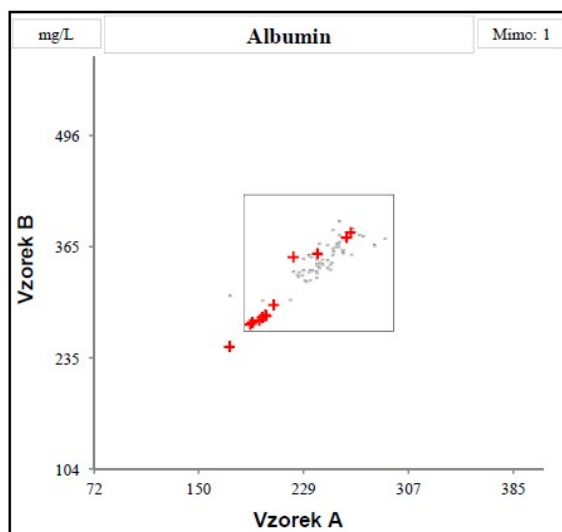
Účastníci v tomto cyklu dosáhli výborných výsledků, protože celková úspěšnost u všech zkoušek byla 95 % nebo vyšší.

Albumin

I přes výbornou úspěšnost nelze v Youdenově grafu přehlednou bimodalitu výsledků. V levé dolní části grafu je skupina výsledků, které vykazují negativní bias. Jde z velké části o výsledky získané reagensii Siemens (Atellica) ($R = 162$). Kromě bias (přibližně -11 %) je tato skupina problematická i z pohledu rozptylu, protože u obou vzorků je CV v této skupině přibližně 15 %, zatímco homogenní skupiny mimo Siemens vykazují CV pod 4 %. Je také patrné, že část výsledků vykazuje negativní bias, zatímco jiné jsou poblíže středu čtverce (to je příčina velkého CV). Celkovou situaci - tedy nepříznivý bias i rozptyl - ukazuje obrázek vpravo, kde jsou křížkem označeny výsledky skupiny Siemens (Atellica).

Pro zajímavost můžeme uvést, že skupina výsledků získaných reagensii Siemens Advia je „blízko středu“ a výsledky Siemens Dade vykazují pozitivní bias cca +7 %.

Další otázkou je, zda data, která nám účastníci posílají, jsou v souladu s realitou v jejich laboratořích – tedy zda kódy R uváděné účastníky jsou správné.

Formální nedostatky

U některých účastníků zaznamenáváme poněkud iracionální přístup k počtu platných číslic, které uvádějí ve svých výsledcích. Základní pravidlo pro určení odpovídajícího počtu platných číslic zní:

Nejistotu výsledku zaokrouhlíme na jednu platnou číslici a ve stejném řádu vydáme výsledek.

Obecně lze říci, že pro naprostou většinu výsledků ve zdravotnických laboratořích s rezervou postačují 3 platné číslice.

Příklad z tohoto cyklu: Účastník uvedl výsledek pro IgG 445,356 mg/L. Jestliže se nejistota (U_c) výsledku pohybuje v oblasti 8 % (viz tabulka níže), pak nejistota tohoto výsledku je přibližně 36 mg /L, zaokrouhleno na 1 platnou číslici 40 mg /L a výsledek tedy postačuje vydat jako 450 mg /L. Jistě lze akceptovat i 445 mg/L. Avšak číslice uvedené v tomto případě za desetinnou čárkou představují již jen šum, který neobsahuje žádnou užitečnou informaci.

Nadbytečné číslice uváděné ve výsledcích představují zbytečnou zátěž pro příjemce laboratorních výsledků – kliniky. Neadekvátní počet platných číslic nelze přijmout ani s odůvodněním, že jde o důsledek přepočtu jednotek.

Účastníkům, u kterých jsme zaznamenali větší počty platných číslic „mimo realitu“ zasíláme individuální komentáře.

Dlouhodobá úspěšnost

V následující tabulce je uveden přehled celkové úspěšnosti účastníků tohoto cyklu za poslední 2 roky. V záhlaví sloupců jsou uvedena jednotlivá pásma úspěšnosti (procento zkoušek, u kterých účastník uvedl správný výsledek). Na dalších 2 řádcích je pak absolutní a relativní počet účastníků, kteří příslušné úspěšnosti dosáhli.

Úspěšnost		0 %	1 - 74 %	75 - 79 %	80 - 89 %	90 - 94 %	95 - 99 %	100 %
Úspěšnost slovy		nevyhovující		přijatelná	dobrá	velmi dobrá	výborná	
Počet	absolutní	0	0	2	5	9	6	78
	relativní	-	-	2 %	5 %	9 %	6 %	78 %

Poznámka: Svou vlastní celkovou úspěšnost za poslední 2 roky naleznete ve svém výsledkovém listu.

Celková úspěšnost většiny účastníků tohoto cyklu za poslední 2 roky je 90 % nebo vyšší.

Úspěšnost nižší než 90 % je třeba považovat za impuls ke zlepšení.

CSFB1/24: Biochemická analýza likvoru**Edukační část cyklu – nejistoty výsledků měření**

Přehled relativních kombinovaných rozšířených nejistot (U_c) uvedených účastníky naleznete níže v tabulce.

Zkouška	Minimum [%]	Průměr [%]	Maximum [%]	n	Minimum [%]	Průměr [%]	Maximum [%]	n
	Vzorek A				Vzorek B			
(333) Albumin	0,03	8,2	17	26	0,02	8,2	17	26
(330) Celková bílkovina	0,02	6,6	23	39	0,03	5,9	16	39
(331) Glukóza	0,02	3,2	11	40	0,01	3,3	11	40
(335) IgA	0,01	14	25	8	0,03	12	25	8
(334) IgG	0,02	7,9	17	15	0,03	7,8	17	15
(336) IgM	0,01	11	28	11	0,02	10	28	11
(338) Laktát	0,02	4,2	8,2	39	0,02	4,0	8,8	39

Nejistoty svých výsledků uvedlo 40 účastníků, tedy dvě pětiny účastníků cyklu.

Průměrné velikosti nejistot mají realistický charakter. Stále se ale setkáváme s případy, kdy rozdíly mezi minimem a maximem jsou až řádové. Zejména v těchto případech doporučujeme ověřit, zda účastníci do výpočtu nejistoty zahrnuli všechny dílčí nejistoty a zda provádějí pravidelné revize (přepočty) svých odhadů nejistot, případně zda nedošlo k záměně jednotek a zda byla skutečně uvedena rozšířená ($k = 2$) nejistota.

Nejistoty na úrovni setin procenta jsou mimo realitu. Zasílá nám je jeden účastník napříč různými cykly, avšak i přesto, že mu pravidelně zasíláme k této věci individuální komentáře, nezdá se, že by byl ochoten odhady svých nejistot postavit na racionální základy.

Odborná
supervize:

RNDr. Ing. Petr Kelbich, Ph.D.
Univerzita J. E. Purkyně a Masarykova
nemocnice v Ústí nad Labem, o.z.
Ústav biomedicíny a laboratorní diagnostiky
Sociální péče 3316/12A
401 13 Ústí nad Labem
e-mail: petr.kelbich@kzcr.eu

MUDr. Kateřina Mrázová
VFN a 1. LF UK
ÚLBLD
U Nemocnice 2
128 08 Praha 2
e-mail: katerina.mrazova@vfn.cz

Přílohy

Jako přílohu této zprávy jednotliví účastníci cyklu dále dostávají:

Název přílohy	Poznámka
Osvědčení o účasti	Dostávají účastníci, kteří splnili podmínky pro jeho vystavení.
Výsledkový list	Dostávají účastníci, kteří uvedli výsledky.
Komplexní statistika	Pouze pro zkoušky s kvantitativními výsledky a dvěma vzorky.
Výsledky včetně nejistot (v grafech)	Pouze pro kvantitativní výsledky, u kterých účastníci udávají nejistoty výsledků.

Přílohy jsou identifikovány svým názvem, označením cyklu a kódem účastníka a jsou určeny pouze pro potřebu tohoto účastníka.

Další informace

Závěrečná zpráva s výjimkou příloh je veřejná. Jak účastníkům, tak ostatním odborníkům, jsou na adrese www.sekk.cz volně k dispozici další informace, zejména:

- Souhrnný přehled výsledků tohoto cyklu včetně této závěrečné zprávy.
- Kritéria (D_{max}) pro hodnocení kvantitativních výsledků.
- Dokument *Plán EHK* (obsahuje informace, které se týkají jak tohoto cyklu, tak EHK obecně).
- Vysvětlení obsahu jednotlivých výše uvedených příloh.
- Kontakt na poskytovatele EHK a na koordinátora EHK a seznam všech supervizorů včetně kontaktů.